

Izbija vsak dan razen nedeli in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

LETO—YEAR X.

Entered as second-class matter January 26, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., TOREK 6. MARCA (MARCH) 1917.

ŠTEV.—NUMBER 54.

Predsednik je prisegel na ustavo.

Razne predloge so umrle z zaključitvijo kongresnega zasedanja.

NAJVIŠJE SODIŠČE SE NI IZREKLO SODBE O ADAMSONOVEM ZAKONU. — UGANKA, KAJ STORE ŽELEZNIČARJI? — DEMONSTRACIJE PROTI DRAGINJI SE NISO PRENEHALE V NEW YORKU.

Washington, D. C., 5. marca. — Včeraj popoldne ob 12:4 je prisegel predsednik na ustavo.

White, najvišji zvezni sodnik, je čital prisego. Ceremonija se je odvijala v predsednikovi sobi v kapitolju in povsem preprosto.

Navzočih je bilo le kakih petdeset oseb. Najvišji sodnik je prišel čitati prisego kakšno dve minuti kasneje, ko je bilo slišati pet udarcev na zvon kot znamenje, da je prenehal štiri in šestdeseti kongres. Predsednik in sodnik sta stala vsak na eni strani pisarja, ki je imel v roki sv. pismo in je odprl 64. psalm. Na to je predsednik izgovoril besedo za besedo prisega, ki jo je govoril najvišji sodnik, s katero je prisegel, da bo po svojih zmožnostih branil ustavo Združenim državam. Po izvršenju prisegi sta jo podpisala predsednik in višji sodnik. Prisega je bila zapisana na dodanemu listu sv. pismu. Sinoči je bilo že mnogo govorcev v glavnem mestu, ki so pričeli, da se udeležijo današnje slavnosti pri ustoličenju.

Washington, D. C., 5. marca. — Danes so slavnostno ustoličili predsednika Wilsona. Vreme ni ugodno obetalo nič dobrega, proti večeri uri je pa veter zvedril nebo.

Ceremonija je po programu pričela ob desetih dopoldne in ob 11:01 dopoldne sto predsednik in podpredsednik zapustila Belo hišo in se odpeljala v kapitolj, kjer je predsednik še enkrat ponovil prisego.

Na ulicah je delalo vojaštvo spalir. Slavnostni so udeleželi veteranci in mnoge druge organizacije.

Washington, D. C., 5. marca. — Šest in dvajset ur je trajala debata v senatu o predlogi za oborožitev, ki je nehala z zaključitvijo kongresnega zasedanja in ne da bi bila predloga sprejeta.

Obstrukcija, ki jo je vodil senator LaFollette iz Wisconsin, je zmagala. Ko je večina spoznala, da ne more razbiti obstrukcije manjšine, se je poslužila parlamentarne taktike, obstrukcije proti obstrukciji, da LaFollette ni dobil besede in da ni povedal v daljšem govoru, zakaj obstrukcija proti oborožitvi ameriških ladij. Senator LaFollette je dejal, če mu je senat zabil govoriti, da ga bo vseeno slišalo ljudstvo v Združenih državah.

Senatorji v opoziciji so sledeči: Republikanci: Demokratje: LaFollette, Wis. Vardaman, Miss. Gronna, N. D. Kirby, Ark. Cummins, Ia. Lane, Ore. Kenyon, Ia. Stone, Mo. Works, Cal. O'Gorman, N. Y.—5. Norris, Neb. Clapp, Minn.—7.

Kapitalistični listi se hudejejo nad obstrukcionisti in sugerirajo, da senat dobi tak poslovnik, ki odbije vsako obstrukcijo. Omejitve hudejejo parlamentarno svobodo, da bo manjšina brez edinega glasu — obstrukcije izročena na milost in nemilost večini.

Washington, D. C., 5. marca. — Z zaključitvijo kongresa je odpadla nevarnost, da kongres sprejme predlogo senatorja Newlandsona, ki določa obvezno razsodišče za železniške uslužbence in železniške družbe v vseh sporih.

V kapitalističnih krogih so pričakovali, da kongres dovoli predsedniku oborožiti trgovske ladje in potem sprejme vse druge predloge druga za drugo, med katerimi je bila tudi Newlandsonova raz-

sodiščna predloga, ki je dajala predsedniku pravico, da v potrebi prevzame železnice. V predlogi ni bilo zapisano, da je stavka prepovedana, ampak kazni so bile določene za tiste, ki ovirajo promet. Če bi n. pr. železničarji zastavkali bi stavko smatrali za nedobro, s katerim železničarji ovirajo promet na železnici. Po določbah zakona so izvršili kazni dejanje in sodišča bi imela pravico, da jih kaznujejo. Ta nevarnost je sedaj za nekaj časa odvrnena.

Najvišje sodišče se ni izreklo svoje sodbe o ustavnosti Adamsonovega zakona in tudi nihče ne more reči, kakšno sodbo izreče sodišče. Sodba je lahko v prilog železničarjem, ravnotako se pa lahko najvišje sodišče postavi na nasprotno stališče in pravi, da je Adamsonov zakon protiustaven.

Če se zgodi zadnje, ostane pribito dejstvo, da kljub draginji in čeravno so železniške družbe lani napravile nad eno milijardo profita, niso dobili železniški uslužbenci priboljška. Nemogoče je tudi sedaj povedati, kaj store železniške organizacije, če bo Adamsonov zakon proglašen neustavnim. Razume se le, da železničarji ne odnehajo, dokler ne bodo njih zahteve priznane. Kako to dosežejo, o tem še odborniki železniških organizacij molče, pridejo pa z načrtom na dan, ko pride odločilna ura.

New York, 5. marca. — Kravali lačnih in sestranih ljudi na vzhodni strani mesta so se ponavljali v minolem tednu.

Liga židovskih groceristov, ki prodajajo na drobno, je obvestila župana Michela, da so sestrani ljudje na vzhodni strani mesta v rebeljonu in da zapro 8,000 prodajal, če ne dobe varstva.

George W. Perkins, načelnik županovega odbora za živila, je poslal na trg, 14,000 srebrnic, ki so jih nalovili v Pacifiku. Cena je bila 4½ centov v prodaji na debelo, na drobno pa po 6 centov. Ljudje niso hoteli kupovati srebrnic, ker so to akcijo smatrali za mahinacijo Wall streeta.

Vozove so spremljali detektivi in kljub temu spremstvu, bi razkačene gospodinje kmalu prevrnile voz na Monroe ulici. Na Orchardovi ulici je stražilo voz 12 policajev v uniformi, 4 detektivi in policijski kapitan.

Pred meseci in v prodajalnicah je jestvinasti stoji straže, ki jih je razpostavila liga proti draginji. Na praih imajo pripete gumbe lige, da jih lahko poznajo gospodinje. Straže obtožujejo dva mesarja, da sta z nožem ranila neko ženo in dete.

Shod za shodom se vrši proti draginji, oblasti pa kljub temu ne store nič proti oduštvu. 14,000 funtov srebrnic je taka odpomoč proti draginji, kakor če bi kdo hotel z eno kapljo povečati Atlantik. Mnogi rib je premajhna, pa človek tudi ne more živeti samo od rib, ampak potrebuje za prehranitev tudi druga živila. Ribe imajo sicer veliko prehranilno vrednost, ali moderni človek ni Eskimo, ki se lahko skozi več mesecev prehranjuje le z ribami. Človek v moderni družbi potrebuje spremembo pri jedi, te pa nima, če mu jo oduštruje z neznoznimi cenami odmikajo.

VREME.

Mraz odneha danes; vetrovi od jugozapada.

Solnčni vzhod ob 6:18; a. m.; solnčni zahod ob 5:45.

Zaloga sladkorja se znižuje.

IMPORTIRALI SO 500 ZAMORSKIH STAVKOKAZOV.

New York, N. Y. — Sladkor hitro pohaja v prodajalnah. Lastniki sladčičarn in pekarn nadlegujejo trgovce na debelo za sladkor, ki ga potrebujejo pri svoji obrti. Groceristi ne prodajo več sladkorja odjemalcem na dan kot en funt.

Groceristi v Brooklynu dobe komaj četrtino od tega, kar naročijo pri trgovcih, ki tržijo na debelo s sladkorjem. V mnogih družinah na vzhodni strani mesta pogrešajo sladkor v gospodinjstvu in pijejo čaj brez sladkorja.

Velike množice sladkorja so odposlali na Francosko. Zdaj je izvoz ustavljen, ker delo počiva v teh tovarnah imajo težko in meza je nizka. Kljub temu da je sladkorni trust napravil ogromen profit, odkar je izbruhnila vojna, ni nič storil za svoje delavce. Delavcem se je končno pretrgala nif potrepljivosti in vstavili so delo. Njih zahteve so skromne: 30c plače na uro in deseturni delavnik. Še teh skromnih zahtev trustovci nočejo priznati, ampak skušajo svoje gospodarske sile.

Mrtvaške celice in vislice se ne strašim. Bodite pogumni in bojjujte se še vdoboče. Naš dan pride.

Bourke Cochran, znameniti advokat iz New Yorka, ki je brezplačno in prostovoljno prevzel zagovor Mooneyja, ker je bil prepričan, da hočejo na Mooneyju izvršiti justičen umor, je izjavil:

„Prišel sem do trdnega prepričanja, da nikdar ne izvrše tega justičnega hudodelstva nad Mooneyjem, ki je vodje pritriralo do tega, da ga imajo v načrtu.“

Mislim, da se lahko vsem pametnim ljudem razloži, da je bil namen tožitelja, da odvrne delavce od organizacije na ta način, da se ubije človeka, ki je priporočal delavcem, da ustanove unijo v svojo obrambo.

Če nam je mogoče tole razložiti javnosti, ne dvomim, da je javnost pri volji uničiti načrte ljudi, ki so se zarotili, da uničijo Mooneyjevo življenje.

Prepričan sem, da najdemo pravičnost, ki je navidezno zbežala od kalifornijskih sodišč, v sreih mož in žen, ki tvorijo ljudsko maso, in da bo njena sodba izvršena prek glav uradnikov, ki so preloмили svojo prisego, da služijo željam korporacij.

PREDSEDNIK JE IMENOVAL SVOJ KABINET.

Washington, D. C., — Predsednik je imenoval svoje prejšnje tajnike, da mu pomagajo voditi državne posle:

Državni tajnik Robert Lansing iz New Yorka.

Zakladniški tajnik William Gibbs McAdoo iz New Yorka.

Vojni tajnik D. Baker iz Ohio.

Glavni pravdnik Thomas W. Gregory iz Texasa.

Glavni poštar Albert Burleson iz Texasa.

Mornariški tajnik Josephus Daniels iz Severne Karoline.

Tajnik notranjih zadev Franklin Knight iz Kalifornije.

Poljedelski tajnik David Franklin Houston iz Missourija.

Trgovski tajnik William Cox Redfield iz Pennsylvanije.

PREDSEDNIK PODPISAL NOVE POSTAVE.

Washington, D. C., 5. marca. — Predsednik Wilson je podpisal v soboto davčno predlogo, po kateri bodo nabrali z izvanrednimi davki in izdajo bondov 350 milijonov dolarjev.

Podpisal je istotako tudi pošto postavo z dostavkom, po katerem je prepovedano uvažati opojne piščice v prohibicijske države, in končno tudi postavo, po kateri bo postal District of Columbia suh.

STAVKA RIBIČEV.

Boston, Mass. — Tukaj je zastavkalo 340 ribičev na 17 ladjah; od katerih se jih nahaja osem Gloucester. Ribiči izjavljajo, da zastavkajo ribiči na vsaki ladjah, ki pride v luko, če gospodarji ne priznajo njih zahtev.

Upanje Mooneyja.

Le odločen nastop organiziranega delavstva ga lahko reši vešal.

Chicago, Ill. — Sodišče v San Franciscu je obsodilo Tom Mooneyja, da umrje dne 17. maja t. l. na vislicah. Porota ga je spoznala krivim, da se je udeležil bombnega napada na demonstracijo za vojno pripravljanje v San Franciscu. Mooney, obsojen na vislice, je poslal poziv na organizirano delavstvo:

„Trgovski zbornici, združenim železniškim družbam in kompanijam za plin se je posrečilo z vsemi sredstvi in intrigami doseči, da so me obsodili k smrti na vislicah dne 17. maja v ječi v St. Quentin. Sodnik mi je odrekal pravico, da podam izjavo, preden me je obsodil, da me za toliko časa obsesijo za vrat, da nastopi smrt.“

Ena sama sila lahko prepreči to hudodelstvo hudelstev — združen, navdušen nastop delavskega gibanja, ki je omogočila svobodo tudi za John Lawsona.

Na kapitalističnih sodiščih ni pravice za delavca. Delavstvo bo v bodočnosti ravnotako osvobodilo svoje jetnike, kot zvišuje mezo, znižuje delavni čas in zboljšuje delavske razmere s pomočjo svoje gospodarske sile.

„Prišel sem do trdnega prepričanja, da nikdar ne izvrše tega justičnega hudodelstva nad Mooneyjem, ki je vodje pritriralo do tega, da ga imajo v načrtu.“

Mislim, da se lahko vsem pametnim ljudem razloži, da je bil namen tožitelja, da odvrne delavce od organizacije na ta način, da se ubije človeka, ki je priporočal delavcem, da ustanove unijo v svojo obrambo.

Če nam je mogoče tole razložiti javnosti, ne dvomim, da je javnost pri volji uničiti načrte ljudi, ki so se zarotili, da uničijo Mooneyjevo življenje.

Prepričan sem, da najdemo pravičnost, ki je navidezno zbežala od kalifornijskih sodišč, v sreih mož in žen, ki tvorijo ljudsko maso, in da bo njena sodba izvršena prek glav uradnikov, ki so preloмили svojo prisego, da služijo željam korporacij.

Mooneyjeva obsodba mogoče postane vir za take pravne reforme, ki za trajno preprečijo take zarote.“

„Ameriška delavska federacija“ v Chicagu je sklicala protesten shod proti obsodbi Mooneyja. Shod se vrši dne 25. marca. Kje in kdaj se obdržava shod, objavimo kasneje. Že zdaj opozorjamo slovenske delavce v Chicagu in okolici, da naj se vsi do zadnjega udeležijo protestnega shoda. Le solidaren nastop delavstva lahko iztrga žrtev iz kapitalističnih krempljev.

Ne pozabite delavci, da gre za življenje in smrt nedolžnega človeka, ki je neumorno delal za delavski razred. Čim številnejši bo obiskan protestni shod, tem večji bo njegov vpliv. Sveta dolžnost veže vsakega delavca, da se shoda udeleži.

„Ameriška delavska federacija“ se je obrnila na predsednika Wilsona in na kongres, da zvezna vlada uvede preiskavo, iz kakšnega namena je pričela trgovska zbornica v San Franciscu nabirati sklad enega milijona dolarjev.

Eksekutiva socialistične stranke se bo tudi bavila z zadevo in takoj, ko stori zaključke, jih objavimo v „Prosveti“.

UBIJALEC POBEGNIL IZ JEČE.

Benton, Ill. — William Larkin, ki je bil obsojen na 14 let ječe, ker je ubil Frank Lostra, ki je dvoril njegovi ženi, je pobegnil iz okrajne ječe. Pomoči je prepilil železno omrežje, in ko je zjutraj prišel jetniški paznik, je našel kletko prazno.

Nemci so napadli na verdunski fronti.

Napad odbit, uspeh majhen.

KITAJSKA POSTAJA NA PRITISEK JAPONSKE AGRESIVNA NAPRAM NEMCIJI. — JAPONSKI ČASNIKI HUJSKAJO PROTI ZDRUŽENIM DRŽAVAM. — ANGLEŠKI SOCIALISTI NE BODO ZASTOPANI NA KONGRESU SOCIALISTOV IZ ZAVEZNIŠKIH DRŽAV.

ZADNJE VESTI.

New York, 5. marca. — Vesti iz Rio Janeira in Londona naznanjajo, da je bil parnik „Drina“, lastnina Royal Steam Packet kompanije, potopljen med Lisabonom in Liverpoolom. Vsi potniki so rešeni, detajliranega poročila ni. Parnik je odrinil 11,483 ton vode.

Berlin, brezlično v Sayville, 5. marca. — Admiraliteta naznanja: Iz nemških vodnih letal so vrgli dne 1. marca dvajset bomb na trgovske ladje v Downs in na železnice v Ramsgatu. Uspeh je bil dober. Vsa letala so se vrnila nepoškodovana.

Paris, 5. marca. — Vojni urad poroča oficijelno, da so Nemci izvršili večeraj silovit napad na verdunski fronti, ki pa ni bil uspešen, dasiravno je sovražnik zasedel majhno postojanko severno od šume Caucieres.

Napad je bil izvršen na dve milj dolgi fronti po močnem obstreljevanju s topovi.

„Sovražnik se je ugnesnil v naših prednjih pozicijah severno od šume Caucieres, ali njegove pokušaje, da vstopi v šumo, je uničil naš ogenj. Izguba sovražnika je bila velika.“

Berlin, brezlično v Sayville, 5. marca. — Dve nemški potapljači ki sta se vrnila v svoje oporišče, sta potopili petnajst parnikov in sedem ladij na jadra, skupaj 64.000 ton.

Poročilo admiralitete nadaljuje: Ena potapljača je južno od irskega obrežja arečala parnik za prevažanje olja, ki je bil pripravljen kot vada za potapljače z dobro skritimi topovi. Čolni so bili pripravljeni, da mečejo bombe proti potapljačam.

Potapljača se je bojevala z njimi s topovi od 3 p. m. do večera. Na pomoč je prišel tudi razruševalec Fox Glovega sistema, ki je bil trikrat sadet.

Z potopljenimi ladjami je šlo na dno: Osem tisoč osem sto ton granat, 3,300 ton žita, 3,000 ton lanenega semena, okoli 15,000 ton premoga, 2,500 ton vojnega materiala, 3,000 ton zavojev, 4,300 ton lesa, 1,200 ton železne rude in 1,800 ton smljetih orehov.

ŽRTVE SUBMARINK.

Ladij potopljenih z zadnjih 24 urah. 6

Skupna tonaža. 19.450

Vseh ladij potopljenih od 1. feb. 207

Skupna tonaža. 514.559

(Opomba. — Te številke se nanašajo na poročila iz Londona in tukaj niso všteti vojaški transporti in cela vrsta drugih parnikov, ki so potopljeni na podlagi vesti iz Berlina.)

London, 5. marca. — Admiraliteta naznanja, da je bil potopljen razruševalec na Severnem morju in vse moštvo je izgubljeno. Ladja je zadela ob mino. Dalje je bil potopljen parnik „Drina“ z 11.183 tonami, ki je vozil potnike in mornarji so se rešili; potniki in mornarji so se rešili. Berlin, 5. marca. (Brezlično.) Nemška admiraliteta javlja: Naše submarineke so potopile sledeče parnike v zabranjeni zoni Sredozemskega morja:

17. feb. — Transportni parnik z 9000 tonami južno od Malte. Imel je spremstvo drugih ladij.

23. feb. Transportni parnik s 5000 tonami in napolnjen s četa-

mi; dalje drugi transportni parnik s 5000 tonami v oboroženem spremstvu.

24. feb. — Transportni parnik 34.494 tonami; na njem je bilo 5000 črnokošnih vojakov, artilerija in konji. Del vojaštva je utonilo.

Nadalje je bilo potopljenih tri najst trgovskih parnikov v skupni tonaži 25.166. Med temi je italijanski parnik „Oceanis“, 4200 ton, tovor žita iz Amerike; angleški „Corso“, 3264 ton, petsto ton rude, lanenega semena in bombaža iz Indije; oborožen italijanski parnik „Prudence“, 3307 ton, tovor koruze iz Argentine; švedski „Skogland“, 2900 ton, tovor premoga; grški „Proconissos“, 3537 ton, prazen na poti iz Soluna.

(Vojaški transportni parnik s 34.494 tonami, kateri je potopljen po gornji vesti iz Berlina, je vsekakor parnik „Statedam“ holandsko-ameriške črte, ki je v službi angleške mornarice že od začetka vojne.)

KITAJSKA VLADA Z ENTENTO.

Peking, 5. marca. — Kitajski kabinet je večeraj sklenil pridružiti se Združenim državam in pretrgati diplomatsko vezi z Nemčijo. Sklep je bil predložen predsedniku Lijanbangu v odobritev, kateri ga pa ni odobril, češ, da ta akcija spada le v njegovo področje. Ministrski predsednik Tuančiju je takoj resigniral in odšel z več člani kabineta v Tsen-Tsin. Pričakuje se, da bo resigniral ves kabinet.

Kitajski parlament je soglasno za vojno z Nemčijo in podpredsednik tudi podpira to akcijo. Predsednik je pozneje izjavil, da je Tuančiju resigniral vsled osebnih vzrokov, ne pa političnih; zanjemu je poslal brzojavko, da se naj vrne nazaj v Peking. Dalje je izjavil predsednik, da vsa akcija o razdoru z Nemčijo prihaja iz Tokija, kjer pripravljajo Kitajsko v zvezo z entento. Formalno napoved vojne pa mora odglasovati parlament in ne samo kabinet v smislu provizorične ustave.

JAPONCI PRAVIJO, DA IMA AMERIKA SLABO VEST.

Tokijo, 5. marca. — Japonski minister za zunanje zadeve izjavlja z ozirom na intrigriranje Nemčije v Mehiki, da japonska vlada ni znala ničesar o Zimmermannovi noti, dokler je ni o tem obvestil japonski poslanik iz Washingtona, ko je bila stvar že obelodanjena v Ameriki. Kar se tiče stvari same, izjavlja minister, da je ni vredno omenjati.

Le par japonskih listov je posvetilo zadevi nekoliko več pozornosti in „Osaka Mainiči“ piše, da razburjenost Amerike spričo razkritja nemških mahinacij v Mehiki dokazuje, da imajo Združene države slabo vest. Amerika ne bi imela razloga bati se Japonske, ako bi pravilno postopala z japonskimi naseljenci in ne „slabše kakor z nigri“. List poziva japonsko vlado, da naj izkoristi položaj in izpostuje od ameriške vlade več pravice za Japonce.

ANGLEŠKI SOCIALISTI SE NE MARAJO VDELEŽITI KONGRESA.

London, 5. marca. — Specialisti na Angleškem so odklonili vabilo (Dalje na 3. str., 1. kol.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.60 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v oglepaju n. pr. (Januarja 31-16) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravčasno, da se vam ne ustavi list.

Moralneži v pravi luči.

V Denverju imajo cerkev sv. Trojice. Cerkev služijo Bogu, tako pravijo duhovni, dušni pastirji in ljudje, ki hodijo v cerkev. Te dni se je zbralo v cerkvi sv. Trojice večje število ljudi... Zakaj? No, da ljudstvu ohranijo moralno in ga rešijo večnega pogubljenja.

Ce bi verniki ali ljudje, ki so se zbrali v cerkvi, skušali to doseči z molitvijo, postom, šibanjem in bičanjem samega sebe ali z drugimi bogu dopadljivimi deli, bi seveda ljudje, ki ne hodijo v cerkev ali pripadajo k drugim veram, molčali o čeli aferi. Ne brigali bi se, koliko časa so molili, klečali, se postili ali peli slavo bogu na višavah, ker ima vsak človek pravico, da po svoje časti boga, dokler s čaščenjem ne ovira osebne svobode drugega človeka. To je samoposebica, saj je zapisano tudi v ustavi, da v ameriški republiki vlada verska svoboda.

Ali ljudje, ki so se sešli v cerkvi sv. Trojice, niso klečali, molili in se postili, ampak so se razgovarjali o posvetnih rečeh. Govorili so o tem, na kakšen način bi država dobila odbor cenzorjev, ki naj bi sodil, kaj je za ljudstvo pohujšljivo in kaj ne pohujšuje ljudstva, če hodi v kinematografska gledišča.

Razprava, na kakšen način se lahko obnavlja ljudstvo pred moralno propalostjo, je postala precej živahna in vroča. Neki pridigar, ki je poznan pod imenom rev. Charles Mead, se je strinjal s Theodore Hansonom, superintendentom "Narodne lige za občni blagostan". Ime lige je sicer visokodoneče, ali to kar njen superintendent priporoča, je pa zelo malenkostno. Hanson pravi, da je treba imeti postavbo, ki določa, da ima vsako mesto odbor cenzorjev, ki ga je treba seveda plačati ljudstvu.

Temu so zopet ugovarjali drugi pobožnjaki, ki so sebe smatrali za bolj čiste in nedolžne kot one, ki nastopajo kot nasledniki Krista. Rekli so, da za rešitev duš in za varstvo ljudstva pred moralno propalostjo zadostuje že narodni cenzorski odbor.

Za svojo opozicijo so povedali tudi vzroke. Rekli so, da tisti love službe, ki žele, da bi bil v vsakem mestu poseben odbor cenzorjev, ki bi preresataval filme in določal, kaj smejo in kaj ne smejo pokazati v kinematografskem gledišču. Sli so še dalje in prišli z očitki na dan. Rekli so, če država sprejme tako postavbo, bo nastavljenih samo nekaj ljudi, ki love javne službe. In tisti, ki zagovarjajo take postavbe, hočejo služiti ljudstvu le radi tega, da vlečejo mastne plače.

Razume se, da gospodje, ki so skozinsko "moralni" in ki zahtevajo, da država uzakoni postavbo, ki določa, da ima vsako gnezdo, četudi živi samo deset farmarjev, ki ima kinematografsko gledišče in mu pravijo mesto, svoj odbor cenzorjev, ki ga plača ljudstvo, ne bodo odnehali, dokler ne dosežejo svojega cilja. S solzami v očeh bodo pripovedovali vsakemu, ki jih hoče poslušati, da je morala deklet in fantov v nevarnosti, dokler lokalni odbor cenzorjev ne odobri filma. In to pesmico bodo peli, dokler ne dosežejo svojega cilja!

Menda je tako z vsemi odredbami v ameriški republiki, ki imajo stik z moralno.

Pri agitaciji za prohibicijo so v začetku posušili le del mesta, potem mesto, nato okraj in nazadnje državo. V začetku je bilo treba le malo beričev, ki so lovili one, ki so grešili proti prohibicionističnim postavbam. Potem so jih morali nastavit vedno več, kolikor bolj so sušili državo. Ali varuhom morale ne zadostuje tudi državna prohibicija. Premalo je še beričev, ki jih plačuje ljudstvo. Zdaj zahtevajo narodno prohibicijo. To pomeni, da morajo biti vse države v Uniji suhe. S tem bo dosežen cilj! Polovica ljudstva bo kuhala žganje, pivo in delala vino, druga polovica bo pa opravljala beriško službo. Tisti, ki bodo kuhali žganje in pivo in delali vino, bodo morali opravljati tudi drugo koristno delo za človeško družbo, ker bodo morali vzdrževati beriče, ki bodo pazili nanje, da ne greše proti prohibicionističnim postavbam.

Ce bi bilo ljudstvo pametno, bi reklo vsem, ki hočejo

TWENTY DEAD IN RAILROAD WRECK AT MT. UNION, PA.

Photo by American Press Association.

Železniška nezgoda pri Mount Unionu, 43 milj vzhodno od Altoone, Pa., pri kateri je 20 oseb izgubilo življenje.

čuvati njegovo moralno, da naj pazijo na svojo moralno, ki je precej luknjičasta. Ljudstvo lahko samo varuje svoje moralno, kot jo je še vedno varovalo doslej, ne da bi se obrnilo za pomoč na hinavce in farizeje, katerim je čuvanje morale le sredstvo, da jim ni treba opravljati koristnega dela za človeško družbo in da žive na ljudske troške.

Naj se ozremo še tako daleč nazaj v zgodovino, vedno se lahko prepričamo, da le gospodujoči sloji, njih beriči kot čuvaji morale in tisti ljudje, ki so jih gospodujoči sloji pahnili v najnižje življenske nižine, niso živeli po moralnih zakonih, ki so bili priznani kot taki v njih dobi.

Moralni nazori se menjajo po gospodarskih in družabnih razmerah, ne po zakonih, ki jih vladajoči in imoviti sloji diktirajo ljudstvu. In kar je moralno v epi deželi, je lahko nemoralno v drugi, ker so gospodarske in družabne razmere druge. Če danes smatramo nekaj za največjo nemoralnost, bodo ljudje od danes sto let smatrali mogoče to nemoralnost za moralnost.

O pravi morali bodo ljudje pa še le takrat govorili, kadar ne bo na svetu več hinavcev, tiholazcev in petoliznikov!

Danes je svet še poln te vrste ljudi in zato nima nihče pravice biti čuvaj morale drugega človeka!

DOPISI.

Rockville, Ind. — Ker se nahajam v bolnišnici, imam dovolj časa, da izrazim svoje mnenje. Vsak dopisnik skoro omenja "delavske razmere, jaz pa tega ne morem, ker že dolgo časa ne delam; nasprotno pa hočem napisati nekoliko vrstic o jetiki v pouk našim rojakom. Kaj je vzrok, da je jetika tako zelo razširjena med revnejšimi sloji? Krivda je na ljudeh samih, ker premalo skrbijo za sveži zrak. Človek potrebuje dobrega, svežega zraka, bodisi doma ali na delu, zlasti pa rudarji v podzemeljskih rovih. Dostikrat se pripeti da prične svetilka in rovu pojmati, in naravno je, da tudi človeška pljuča ne morejo delovati kakor bi morala. V tem sličaju je najboljše, da se poda rudar na svež zrak, kjer mu bo kmalo odleglo, medtem ko bi v izprljenem zraku omedlel. Tak izprljen zrak pa veliko pripomore, da se loti človeka jetika. Tudi doma je treba sobe vedno zračiti, da pride dovolj svežega zraka, zlasti pa je potrebno, da so spalne sobe dobro prezračene. Najboljše je, da spi človek pri odprtem oknu; pozimi je sicer precej mrzlo; toda temu lahko odpomaga z odejo. Vseled tega gledajo tudi v bolnišnicah ali sanatorijih za jetične zlasti na to, da dobi-jo bolniki dovolj svežega zraka. Tako sem moral tudi jaz skozi celo zimo ležati na prostem, dasi je bilo parkrat po 11 do 12 stopinj pod ničlo; tresel sem se dostikrat tako, kakor pl. Gajžla na svojem "luftšifu," kadar se zadene ob kak fene. — Kakor je vsakemu znano, je jetika nalezljiva, in vseled tega je treba paziti, da je bilnik ne razširja. Kadar bolnik kašlja, ne sme biti obrnjen proti kakim osebi, ker bi se tako tudi sama lahko nalezila jetike. Tudi pri pljuvanju se mora strogo paziti, da se ne razširijo baelli, kajti jetika se človeka hitro prime, nasprotno pa se je težko iznebiti. Zdravil za jetiko ni, pač pa mnogo pomaga sveži zrak, dobra hrana in obilo počitka. Vseled tega moramo tudi takaj ležati od 9. zvečer do 7. zjutraj in poleg tega še poldnevno po štiri ure, dasi je to za marsikoga zelo neprijetno. Marsikdo si sicer misli: jaz sem čvrst in zdrav in mlad, mene se ne bo polotila jetika. Tudi jaz sem tako

mislil, toda podati sem se moral v bolnišnico, kjer ležim sedaj že osem mesecev in še ne vem, kedaj bodem popolnoma ozdravil. V tukajšnjem sanatoriju je kakih 200 bolnikov samih mladih mož od 20 do 40. leta. — V svoji bolnišnici sem tudi spoznal, koliko je vredno, ako je človek član podporne organizacije. Kako bi bilo z menoj, ako bi ne bil član S. N. P. J., medtem ko dobivam sedaj tedensko podporo in se me tudi sem pa tja spominj kak član društva, da me pride obiskati. Vseled tega pozivljam rojake, ki še niso pri nobeni podporni organizaciji, da nemudoma pristopijo k S. N. P. J., ki je po mojem mnenju najboljša izmed vseh slovenskih podpornih organizacij, ker tako lepo skrbi za svoje bolne člane.

Pozdrav članom S. N. P. J., zlasti pa članom društva Skala, šte. 50 S. N. P. J. v Clinton, Ind., kateremu pripadam tudi jaz.
John Sešek.

Klein, Mont. — Ker sem bil po nesreči rojen med tistimi, ki nimajo milijonov, in postal čez leta premogar, me je zanesla proletarska usoda tudi v Klein Mont. Seveda, zakaj pa bi tudi ne šel, saj venčar slovi ta rov kot eden najboljših v Montani. Sedaj pa iščem tukaj tisto, česar nisem nikdar izgubil, in seveda ne iščem prav rad. Vem, da že veste, kaj je to, in da nikdo ne išče rad tega preklicanega dela. Hodiš okrog rova, kakor priljubljen pes, in čakas, da bi prišel boss iz rova in ti pomignil, da bi tekel za njim kakor sucek, želeč si, da bi ti le hotel vreči tisto obglodano kost katero imenujemo "čelo". Toda neče ti ga dati. Po mojem mnenju se torej, bratje premogarji, ne izplača hoditi sem dela iskati, posebno pa še za onega ne, ki nima U. M. W. of A. unijske karte. V takšnem položaju sploh ne moreš odbržati dela, čeprav bi poprej prosil zanj celo leto, kar se je tukaj že tudi zgodilo. Seveda, za tak dolg počitek je treba že skoraj biti malo več, kakor navaden delavec. Biti moraš namreč dobro podkovan z \$ \$, ako se hočeš rešiti glada, kajti tukaj je namreč še vse ekstra drago.

Kar se tiče naselbine, je tukaj še precej prijetno. Slovenskih novic pa ne vem prav dosti, eno pa le, kar sem tudi sedaj šele prvič videl, namreč, kako se bolj po "nobel mufa."

Ce se tukaj boarder seli, se ne pelje kakor kakšen grof, namreč s konji in tudi z avtomobilom ne, ker to je "pregmajn". Da Vas ne bode skrbelo, kako je tukaj navada, ali pa, da bi morebiti rad kedo poskusil, hočem priložiti tukaj recept:

Najemi si dobrega moža za konja, kateri te bode vozil, potem enega za policaja, da bo v procesiji odganjal otroke, kateri bi nevajeni taknega muhanja, prav pridno metali kamenje v mozičelna na vozu, in konečno moža s starokrajsko harmoniko, da bi igral pred procesijo "Radecky marš." Da ga še malo bolj "pihneta," se vstopite pred hiše in se dajte fotografirati, slike pa razdelite med druge narodnosti, da bodele videli, da vendar nismo Slovenci samo za na fronto. Vse skupaj te velja kakšnih 75.00 dol. Pa kaj za to, seliš se pa le po "stajlu."

Društvo Slov. Napredek S. N. P. J. je priredilo pustno veselico, ki je prav lepo vspla, tako da je tudi nekaj ostalo za društven mošnjček. V splošnem so pa tukajšnji rojaki tako, kakor je tekel vlaški pop: "Svaki zase boga moli," in lepo drže vsak sebi. Dela se tukaj še precej dobro, toda delo se ne dobi, kakor sem že prej omenil.

Ako bo usoda temu dopisu mila, boss pa meni, da mi da delo že to leto, oglasim se zopet ob priložnosti; ako pa ne, pa vseeno želim, da bi naša S. N. P. J. imela kmalu 20.000 otrok, ki bi krepko stali, kot nepremagljiva gora, kajti le v slogi je moč.

Novinee.

Chisholm, Minn. — Poročati želim nekoliko vrstic o razmerah, ki vladajo v tukajšnjih železnih rudnikih. Kedor jih ne okuša, misli, da so za rudarje medene, toda za nas rudarje, ki moramo pod njimi živeti, pa so bodičaste kot trnje. Po novem letu so upeljali tukaj navado, da je vsak rudar, ki ne zasluži pod pogodbenim sistemom na svojem delavnem prostoru v rudniku po tri dolarje na dan pri osemurnem delu, odpuščjen koncem meseca. Omeniti moram, da je osemurni delavnik upeljan le po imenu, v resnici pa moramo garati po devet ur; ako mora biti namreč vsak rudar zjutraj 15 minut pred določenim časom na svojem prostoru, ako gre opoldne 15 minut pozneje jest, ako se mora vrniti od obedu zopet 15 minut prej in ako gre zvečer 15 minut po določenem času domov, znaša to v celoti 60 minut ali eno uro na dan, ki pa ni za rudarja nikjer všteta. Oglejmo si natančneje ta tridolaraki sistem, ki je sedaj v veljavi. Dobro nam seveda ni pod tem sistemom, ali še vseeno boljše, kakor je bilo pred zadnjo stavko, ko so bile še tiste nesramne plače v veljavi. Sedaj nam kapitan kar zapove: toliko in toliko rude moraš poslati iz rudnika vsak dan, če ne bodeš za kazen odpuščjen. Cena je seveda povsed enaka, toda prostori pa niso vsi enaki, tako da se na nekaterih nikakor ne da nakopati zahtevane množine železne rude, pa naj se človek še toliko trudi. Najboljši in najspretnejši rudarji ne morejo na nekaterih prostorih zadostiti kapitanovim zahtevam, in tako jih čaka konečno za njih trudopolno delo plačilo v obliki odslovitve. Takih slučajev smo imeli že obilo. Rudar, ki ves dan trdo dela, da je ves črn od premogovega prahu, mora

imeti vedno pred očmi, da bo odslovljen, ako ne bo spraval dovolj rude na površje. Dasi je neprestano v smrtni nevarnosti, mu preti vendar vedno za plačilo odslovitve. Vse to pa prihaja od tega krivičnega pogodbenega sistema. Zato se kapitalisti pri vsakih voljavah tudi toliko trudijo, da nas obvladajo, da nas s pomočjo politične nadvlade lahko drže pod takimi razmerami.

Pozdrav vsem zavednim rudarjem širom Amerike.

S. Rudar.

Indianapolis, Ind. — Delavske razmere še niso preslebe v tukajšnji naselbini, namreč za kapitaliste, ki nam dajo komaj toliko, da se moremo počeno preživeti. Denar nam je zvišala plačo za deset odstotkov, toda ali jih je dala nam? Ne, kajti ugrabili jih bodo trgovci in kapitalisti, tako da si kmalo ne bomo mogli več kupovati življenskih potrebščin. Ravno sedaj pa smo začeli tukajšnji Slovenci ugibati, da bi si zgradili svoj lastni Narodni Dom, katerega zelo potrebujemo. Mnogo jih je namreč še tukaj, ki se za nobeno stvar ne brigajo in tudi ne za nobeno organizacijo, ker jim je cerkev vse. Nekateri se boje bossa, drugi zopet fajmoštra, nekateri pravijo, da doma sploh ni treba, nekoga sem pa celo slišal, da si naj vsakdo najprej zgradi svoj lastni dom. Naš fajmošter Rev. Ciril je dobil celo neko osebo, da bi šla po hišah odgovarjat in odvrtačati ljudi od Nar. Doma, toda dotičnik ni bil s takim poslom nič preveč zadovoljen. Iz tega se vidi, koliko nasprotnikov Nar. Doma imamo tukaj, najhujši izmed vseh pa je Father Ciril. Nam samim botoraj v korist, ako se bomo iznebili takih podprepnikov in kapitalistovskega jarma. Ako bomo zgradili le eno sobo Nar. Doma, da nam bo v zavetišče, bomo imeli od tega velike koristi. Druge narodnosti se veliko bolj zavedae, kakor mi Slovenci. Ako jih je v kaki naselbini le 50 oseb, pa že imajo svoje zavetišče, mi Slovenci pa še spimo spanje pravičnega. Zbudimo se že enkrat iz medvedovega spanja in se združimo: Vsi za enega, eden za vse, in potem bomo demo šele izprevideli prave koristi Nar. Doma. Ne postujate bossa, ali Father Cirila, ki ima svojo cerkev in farovž, za katera beračji okoli ljudi in jih odgovarja od Nar. Doma. Cerkev sploh ne potrebuje denarja, pač pa oni, ki jo vlada, kajti znano je, da ni farska bisaga nikoli polna. — Veliko imam še poročati, toda se bom rajk prihodnji zopet oglasil. Želim pa in priporočam rojakom, da bi si vsakdo naročil naš dnevnik Prosveto, tako da bi ne bilo hiše brez nje.

Socialist.

KRZNARSKI DELAVCI SO ZMAGALI.

New York, N. Y. — Organizirani krznarski delavci so izvojevali veliko zmago, še preden je bila proglašena splošna stavka. Delodajalec, ki so organizirani v Associated Fur Manufacturers, so podpisali pogodbo z organizacijo. Za 5000 delavcev.

te delodajalec dela okoli 4000 do 5000 delavcev.

V pogodbi so sledeče pridobitve:

Priznanje organizacije in 48 ur dela v tednu in ne manj kot desetodstotno povisjanje meze.

Za neodvisne delavnice, katerih gospodarji še niso podpisali pogodbe, je proglašena stavka.

GOVERNOR OBDOLŽEN.

Austin, Tex., 5. marca. — V teksaški državni zakonodaji so bile vlozene obtožbe proti gubernurju James E. Fergusonu. Gubernur je obdolžen, da je zapravljalvo uporabljal držav. denar, in poleg tega bančno postavbo s svojimi kupčijami z neko banko.

"PLAČILO ZA ZASLUGE"

Berlin, 5. marca. — Bivši poslanik v Zdr. državam grof Bernstorff je bil imenovan državnim poslanecem na mesto umrlega poslance pl. Nekklinga. Državni zbor se je odgodil do 20. marca.

Kadar spremenite naslov, zaplitate vselej stari in novi naslov. Vse sosed morda še ne ve, da je dnevnik "Prosveta" zelo priljubljen pri svojih štataljih. Opozorite ga!

Evropska vojna in inozemske vesti.

(Nadaljevanje iz prve strani)

aneoske socialistične stranke, atera sklicuje kongres socialis- v iz zavezniških držav za 15. areta t. l. Angleški socialisti so govornili da so proti temu kon- resu iz sledečih razlogov: Leto 17 je najbolj kritično leto voj- . Velika večina socialistov se ri na fronti, kjer odbijajo nem- o invazijo in vsled tega se ne orejo vdeležiti kongresa, niti ne orejo poslati namestnikov; kar pa socialistov še doma, so med jimi najbolj aktivni tisti, ki za- evajo mir za vsako ceno. Ti so- rgi zagovarjajo stališče, ki je v- liko oporo sovražniku. Čeprav kongres z veliko večino nad- nosoval prijatelje miru za vsako no, bi s tem ne odvagal vtisa, ki hko naredijo besede teh pri- šev nerisistence; rezultat bi j, da bi trpela socialistična pro- ganda po vsem delavskem sve-

Apeliramo na socialiste vseh zvezniških držav, da se naj ne leže tega kongresa, kateri bi mo podprl sovražnike resnične- socializma utrdil moč junker- v in Nemčiji in zelo škodoval na- stvari.

Nato se angleški socialisti pe- jo s stranko v Nemčiji, o kateri ravijo: Slabost nemške socialne demokracije, ki ima na žalost ta- ke voditelje, da kljub zavezani- su so jih naredili v Parizu ih Bru- tu, podpirajo junkerje in kapita- listično armado agresivnega mili- tarizma, je z enim udarcem uniči- la vso mednarodno zaupnost med socialisti v Internacionali, kate- ro je tudi stranka na Angleškem domagala graditi z velikim tru- om.

LONDONU SO PRESENEČE- NI VSLED AKCIJE V SENATU.

London, 5. marca. — Vest, da je zaključeno kongresno zaseda- nje, ne da bi bil predsednik po- blaščen oboževati ladje, je prese- tnela London. Za časopisje je prišla vest prepozno, da bi jo ko- ntroliralo v svojih jutranjih izda- nih, toliko bolj so jo pa pretresa- li v oficijelnih krogih in v ameri- ki koloniji. Večina je mnenja, da ni ameriški senat nikogar ta- ko razveselil kakor centralne dr- ave, ki bodo vsled tega sklēpale, da predsednik Wilson nima opore v kongresu in nemški diplomati bodo vsekakor kovali kapital iz- mage obstrukcijaleev v ameri- škem senatu.

BOLGARIJA KAŽE ROGE.

London, 5. marca. — Brzojavka iz švicarskega vira se glasi, da je Bolgarska sklenila prekiniti di- plomatične stike z Zedinjenimi dr- avami. Bolgarski poslanik v Washingtonu bo še ta teden zah- levati potni list iz razloga, da je "sovražnost" Amerike napram Nemčiji naperjena tudi proti Bol- garski. Obenem poročajo iz Švi- ce, da je bolgarska vlada že sestav- lila tozadevno noto, ki bo dostav- ljena vladi v Washingtonu.

Na drugi strani pa poročajo iz Amsterdama, da bo Avstrija na- kak način skušala obdržati diplo- matične vezi z Združenimi državami. Niti oboževane ameriške ladje ne bodo dale Avstriji povoda, da pretrga te vezi. V Hinagu citirajo poluradno poročilo iz Budimpešte, da upa avstro-ogrska vlada na- mlina rešitev sedanjega perečega problema, če bo predsednik Wil- son res obdržal objavljeno stali- šče oboževane neutralnosti.

VESTI Z BOJNIH FRONT.

Z zapadne fronte.

London, 5. marca. — (Nočna depeša). Včeraj so naše čete na- padele in osvojile nemške fronte- ve z vsemi pritlikanami iztoč- nel Bouchavesnesa v razdalji 1200 jardov; obenem so ujele 173 pušic in vpletele tri strojne puš- ke. Tekom dneva smo odbili več sovražnih protinapadov. Iztočno od Gommecourta se sovražnik še vedno upira in tamkaj so naše protinapredovale 1200 jardov da- leč na dve miljii široki fronti. Se- danje iztočno od Ablaincourtja je bil uspešen upad v nemške zakope. V zadnjih 24 urah je bilo ubitih 190 Nemcev, plen pa znaša pet strojnih pušk in dva zadržana mortarja.

Paris, 5. marca. — (Nočna de- peša). Iztočno od Mase so se vr- šili topniški boji v okolju Bois Caudieresa. Nemški napad sever- no od Eixa (Verdun), ki je bil iz- vršen po uločnem bombardiranju, je bil sprva toliko uspešen, da so Nemci udrli v naše vrve pozicije v Vievetterre, ali sprico našega pro- tinapada so morali takoj zapustiti zakope, ki so zopet v naših rokah. Zapadno od Mase je naša artileri- ja bombardirala sovražne baterije v okolici Melincourta: V smeri proti Bourebiullesu smo izvršili nenađen upad v sovražne zakope in ujeli nekaj mož.

Berlin, 5. marca. — (Nočna de- peša). Včeraj predpoldne so bili ljuti boji severno od Somme in na iztočnem bregu Mase. Naše čete so na več krajih izvajale vspe- he, kakor n. pr. blizo Chilly, med rekama Somme in Anere, kjer je bilo 18 Angležev ujetih, ob cesti iz Etaina v Verdun, kjer smo ujeli več kot sto Francozov in na obeh straneh Dollera v Alzaeiji, kjer je bilo ujetih 37 Francozov.

S turške fronte.

Petrograd, 5. marca. — Perzijska fronta: Naše čete v Perziji so pričele z ofenzivo v smeri proti Bijaru in okupirale dve miljii juž- nozapadno od Bijara. Dolje so na- še čete okupirale mesto Hamadan dne 2. marca. Turki so se umakni- li v polnem neredu.

Carigrad, 5. marca. — (Čez Ber- lin in od tam brezžično). Perzijska fronta: 26. februarja je mo- čen oddelek ruske kavalerije s pomočjo infanterije napadel naše pozicije ob cesti, ki vodi iz Hama- dana v Kasvin. Napad je bil odbit po našem artilerijskem ognju. Drugi dan so se vneli spopadi med prednjimi stražami.

Z ruske fronte.

Petrograd, 5. marca. — V oko- lišu vasi Krevo smo zopet izpusti- li plin proti nemškim pozicijam, ki je povzročil veliko zmešnjavo v sovražnih zakopih.

Berlin, 5. marca. — Mraz je še vedno hud in zato ni bilo posebnih aktivnosti.

Z rumunske fronte.

Petrograd, 5. marca. — Vzajem- no streljanje se ponavlja.

Z bankanske fronte.

Berlin, 5. marca. — Položaj je nespremenjen.

Z italijanske fronte.

Rim, 5. marca. — Manjši spopa- di so se vršili na iztočnem slemen- u gore Spil, v okolici Canove di Sotto, v dolini Asa, v okolju Brente in na zapadnem pobočju gore Maldatschen. Na čelu doline Aviso je naša artilerija obstre- ljavala sovražne pozicije v Mar- moladi z dobrim učinkom. Na pri- morski fronti so Avstrijei razvili veliko aktivnost iztočno od Gri- ce. Po siloviti topniški preparaciji so včeraj popoldne napadli naše pozicije z veliko silo, toda bili so vrženi nazaj z velikimi izgubami. Nekaj oddelkov 94. infanterijskega polka je takoj odgovorilo z lju- tim protinapadom; 37 Avstrijeev je bilo ujetih.

ZVEZNA VLADA JAMČI ZA POŠTENE VOLITVE NA KUBI.

Santiago, Kuba, 5. marca. — Poveljnik Reginald R. Belknap, ke reprezentira ameriško vlado, je danes podpisal dogovor z vo- ditelji revolucionarnega gibanja na Kubi, v katerem jim je zajam- čil prvič poštene volitve v dežela- ma Santa Clara in Oriente in dru- gič priznanje majorja Rigoberto Fernandez-a glavnega poveljnika ustaške armade v Orienti. Dogo- vor je bil posledica več sestankov, ki jih je imel omenjeni ameriški poveljnik z voditelji rebelov. Za- stopniki liberalne stranke, kate- ro vodi ustajo, so zelo zadovoljni s to akcijo ameriške vlade.

Havana, Kuba, 5. marca. — Tu- kaj javljajo, da se ustaja bliža h koncu. Ustaške oblasti v Santiagu so izpustile mnogo vladnih častnikov, ki so bili ujeti ob času okupacije mesta po rebelih. Čas- tniki so imeli biti ustreljeni v slu- čaju, če bi vladne čete ugrožale Santiagu: Ustaši so izpustili čas- tnike na zahtevo H. V. Butlerja, zapovednika ameriške križarke "San Francisco".

Konservativni člani kubanske zbornice so povabili svoje liberal- ne tovariše na sestanek, da se po- svetujejo, kako bi se mirnim po- tom poravnal spor med strankami na Kubi.

VOLITVE V MEHIKI.

Mexico City, 5. marca. — V so- boto se vrše predsedniške in kon- gresne volitve v Mehiki na podla- gi novoizdelane ustave. Za pred- sednika kandidirajo sedanjí prvi glavlar Carranza, Nicholas Zuni- agay Miranda in Francisco Garcia. Tukaj so dočela prepričani, da bo Carranza izvoljen.

GERARD JE NA VARNEM.

Brezžična depeša s parnika 'In- fanta Isabel' se glasi, da je par- nik že zapustil nevarno zono brez vsake nezdge in zdaj se nahaja daleč vstfan izza blokirane vo- dovja. Parnik, na katerem se vo- zi bivši ameriški poslanik Gerard iz Nemčije, ima dospeti na Kubo v soboto ali nedeljo.

ANGLEŠKI TOPOVI ZASULI NEMŠKE ZAKOPE.

London, 5. marca. — Korespon- dent "Associated Pressa" javlja s fronte: Naj imá umikanje Nem- cev na somški fronti kakršnokoli strategično svrhu z nemškega stališča, resnica je in ostane, da so se Nemci umaknili zato, ker so se morali. To dokazuje tudi najbolj površna preiskava ostavljenih za- kopov — katerih danes sploh ni več. Angleška artilerija jih je po- polnoma izbrisala s površja zem- lje.

Jarki, ki so delali zvezo z glav- nimi zakopi, so tako zasuli da ni- so več davno mogli služiti svoju- mu namenu. Vrhutega je široka pokrajina zadaj za starimi nem- škimi linijami tako razrita z an- gleškimi granatami, kakor da bi jo preoral s plugom, vsled česar so bile čete v zakopih brez malega odrezane od svojega stana. Po ce- le ure in večih cele dni so drdra- li angleški topovi in pod tem og- njem je bilo nemogoče, da bi bil en sam mož ostavil zakop. Neka- teri ujeti Nemci pripovedujejo, da so bili po osemindeset ur brez hrane, kadar jim je zastop- angleškega ognja zaprl pot v o- zadju.

Angleške prednje straže so zdaj daleč za staro nemško fronto, in dasiravno Nemci vsak dan bom- bardirajo izpraznjene pozicije z granatami velikega kalibra, ven- dar je bilo včeraj mogoče obiska-

ti nekatere njihove bivše zakope. Najprvo mi je v oči padlo veliko število nemških mrličev, ki leže v zakopih. Velike partije angleških grobarjev so neprestano na delu, čeprav nad njimi dežujejo nem- ške granate. Na fronti pred starimi nemškimi linijami pri Le- barque je ležalo nekaj mrličev še od novembra. Neprestan omenj iz topov je preprečil, da bi jih bili prej zasledili in pokopali. Kakor izgleda, so Nemci med svojim u- umikanjam izgubili veliko število mož, kajti trupla, ki leže v zako- pih, so večinoma sveža.

Križem sveta.

Sarajevski atentator umrl. — Eden sarajevskih napadaleev, Trej- ko Grabec, je umrl v dunajski ka- znilnici. Grabec je stal ob času a- tentata pri mestni hiši v Sarajevu oboževan s samokresom in bombo; ko je hotel pozneje pobeigniti v Srbijo, je bil prijel in obsojen v dvajsetletno ječo.

Vas pritlikavcev. — Kodanj je že od nekdanj mesto, v katerem se ljudje radi ne dolgočasijo in v ka- terem si izmišljajo vedno nove senzacije. Pred kratkem se je u- stanovala tu delniška družba, ki ima namen, začeti podjetje, ki bo edino te vrste na celem svetu. Ne- koliko prebranih glav se je zav- zelo, da bodo naselili vse pritlikav- ce, kolikor jih bodo mogli dobiti po celem svetu, v neposredni bliž- ni danskega glavnega mesta leže- či vasi Spaneholm. Dosedaj so na- brali že nad dvesto pritlikavcev, največje iz Ogrske.

Vas pritlikavcev, katero name- ravajo ustanoviti, pa ne bo služ- la samo v zabavo razveseljenvja- željnih Kodanjeev, temveč hočejo, da bodo živeli pritlikavei v ure- jenih razmerah in izvrševali razne obrti, itd. Seveda ne bo manjkalo niti raznih mikavnosti, od katerih pričakuje delniška družba dobi- ček.

S tem načrtom pa se nikakor ne strinja ženski svet, kateremu ni- kakor noče iti v glavo, da bi se mogla ustanoviti na podlagi fa- talne usode človeških kreatur, ka- tere ni narava tako obdarila ka- kor ostale ljudi, delniška družba in da bi se dalo s temi delničami špekulirati na borzi, ker pričaku-

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904

GLAVNI STAN: 2657-89 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

Podporna Jednota

Inkorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois

UPRAVNI ODBOR:
 Predsednik: John Vogrič, box 290, La Salle, Ill.
 I. Podpredsednik: J. Bratkovič, E. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.
 II. Podpredsednik: Jožef Kuhelj, 8489 Ewing ave., So. Chicago, Ill.
 Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.
 Zapisnikar: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADGORNJI ODBOR:
 Jože Ambrožič, 351 box, Canonsburg, Pa.
 Paul Berger, 741-1st St., La Salle, Ill.
 P. S. Tanchar, 674 Abay Ave., Rock Springs, Wyo.

POBOKNI ODBOR:
 Anton Hrast, 811-95th Ave., New Duluth, Minn.
 Jože Radišek, 679 box, Smithton, Pa.
 Rudolf Pleteršek, 438 box, Bridgeville, Pa.

UREDNIK "PROSVETE":
 Jože Zvertaik.

VEROVNI SKRAVNIK:
 F. J. Kern, M. D., 6208 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE STAVBE IN STVARI, ki se nanašajo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:
JOHN VERDEBAR, 2657-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov:
JOŽE AMBROŽIČ, Box 351, Canonsburg, Pa.

STAVBE PREPILITIV VSEBINE, ki sta jih rešili prva in druga in- stanca, se pošiljajo na naslov:
ANTON HRAST, 811 - 95th Ave., New Duluth, Minn.

VSI DOPISI, razprave, članki, namazila itd. na "Prosveto" se pošiljajo na naslov:
UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2657-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročila, oglasi, se pošiljajo na naslov:
UPRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2657-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tajništvom S. N. P. J., uredništvom in upravnim "Prosveto" ne rabite imen urednikov, marveč napišite naslov, ko je to nu- dno ako želite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Sejo glavnega upravnega odbora se vršijo vsako prvo sredo in tretjo- četrtak v mesecu. Začetek ob eni uri popoldne.

jejo lastniki od podjetja velik do- biček. Vsled tega so ženske že po- novno protestirale proti taki dru- žbi, toda vedno brez vspeha, in se- danj je policijska oblast dala tudi dovoljenje za ustanovitev take družbe. Na ta način bo dobila Ev- ropa morda že v najkrajšem času prvo naselbino pritlikavcev, v ka- teri bodo skupno stanovali naj- manjši ljudje na celem svetu. Pri- tlikavec, ki hoče biti sprejet v to naselbino, ne sme biti višji kot en meter.

Draginja v Evropi. — Angle-

KADAR SE ZGODI kaj nove- ga v vaši naselbini, kar vas zanima, sporočite nam, kajti vsakdo bo imel tudi drag.

SEMENA

KOLIKO in kaj pridelate, je vedno od- visno, kakšne vrste semena ste se- jali. Da boste imeli dober uspeh, kupite si vsa semena od največje slovenske prodajal- ne v Združenih državah. MI IMAMO PO- POLNOMA VSE VRSTE SEMENA importirana in domačih kmetij, zelenjave in vrtnih semenj.

Naša semena so jamčena, da bodo dobro obrodila.

INTERNATIONAL SEED COMPANY
 101 DIXON BUILDING, PITTSBURGH, PA.

Zelo važno!

Vsa naročila v znesku do \$1.00 in več pošiljamo po parceli pošti poština prosto na vse kraje Združenih držav. Pošljite nam denar v priporočenem pismu, ekspan ali pa poštne Money Order.

Da nam olajšate naše delo, prosimo, da vedno naročate po številkah.

CENE SO:

2 Grmasti Lima fiol	15c	Zavitok 25c pint	50c Quart
3 Kolni rastlji fiol	15c	Zavitok 25c pint	50c Quart
4 Plovnat kolno rastlji fiol	15c	Zavitok 25c pint	50c Quart
7 Alaska grab, 40 dnevna vrsta	10c	Zavitok 25c pint	40c Quart
8 Importirani vrtni grab, 70 dnevna vrsta	10c	Zavitok 25c pint	40c Quart
9 Importirana koruza, 60 dnevna vrsta	10c	Zavitok 25c pint	40c Quart
10 Magozeli beli spargelovo seme	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
11 Importirano vrtno pasmo seme	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
12 Poljska pesa za živino rejo	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
13 Importirano zgodno zelena seme	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
14 Importirano Družki zelena seme	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
15 Mestočno rudolovo zelje seme	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
16 Importirano korenjevo seme	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
17 Velik Paskant zelena seme	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
18 Importirano Kalifaver seme	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
20 Kukuruzno seme	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
22 Importirano jajčno rastlinsko (Egg-plant) seme	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
25 Importirano zgodno plavih dunajski kulbars seme	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
27 Importirano za vsak čas zelena seme	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
31 Importirano čebulno seme	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
33 Importirano parnikovo seme	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
34 Importirano seme za navadni pe- teril	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
35 Importirano parnikovo seme	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
36 Importirano bučno seme	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
37 Importirano rdečino seme	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
38 Cincinnati Market rdečino seme	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
39 Importirano rdečino seme, napel belo in rdeče podgostno rdečino	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
41 Importirano seme dolgo rdečino	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
43 Importirano Ektimo spinatno seme	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
45 Importirano (Tomato) paradiznikovo seme	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.
46 Importirano zgodno repno seme	10c	Zavitok 25c ounce	75c lb.

INTERNATIONAL SEED CO.
 101 DIXON BLDG.
 PITTSBURGH, PA.

